

Številka: 0712-1/2014/1729
Datum: 22. 4. 2014

Mirella Baruca, Samostojna svetovalka za odnose z javnostmi, Univerza na Primorskem
mirella.baruca@upr.si

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) je prejel vaš dopis, v katerem ste navedli, da prihaja do tega, da so informacije, ki jih posredujete nekaterim novinarjem, zlorabljene na način, da se delno ali celo sploh ne objavijo oz., da se namenoma napačno interpretirajo ali objavljajo iz konteksta, obenem pa se vaših utemeljenih zahtevkov za popravke ne objavlja, zato ste začeli korespondenco z novinarji objavljati na vaši spletni strani v rubriki »Vprašanja in odgovori medijem«. Vaš namen je korekten odnos do vseh medijskih hiš, pravočasno odgovarjanje na vsa zastavljena novinarska vprašanja in s tem objektivno poročanje o dogodkih na vaši univerzi. V želji, da preprečite bodoče nepotrebne zaplete, ste objavili tudi vprašanja in odgovore novinarki Tatjani Tanackovič, ki se nanašajo tudi na sporno poročanje novinarjev RTV. Ker menite, da so vprašanja novinarjev in vaši odgovori namenjeni javnosti in še niso avtorsko delo, jih objavljate na svoji spletni strani. Sprašujete nas, ali lahko vprašanja in odgovore novinarjem objavite takoj, ko jih posredujete novinarjem oz. pred objavo njihovega članka ali prispevka.

V nadaljevanju vam na podlagi predstavljenega dejanskega stanja ter na podlagi 7. točke prvega odstavka 49. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju ZVOP-1) ter 2. člena Zakona o Informacijskem pooblaščenju (Uradni list RS št. 113/05 in 51/07-ZUstS) posredujemo naše neobvezno mnenje v zvezi z vašimi vprašanji.

Pooblaščenec uvodoma poudarja, da ni pristojen svetovati, za kakšen način urejanja odnosov z javnostmi naj se določen subjekt odloči, saj je pristojen le za področje varstva osebnih podatkov in dostopa do informacij javnega značaja.

Upošteva je ureditev položaja novinarjev ter naravo njihovega dela Pooblaščenec ugotavlja, da se mora vsakdo, ki objavlja prispevke v množičnih medijih, zavedati, da bosta njegovo ime in priimek javno objavljena v povezavi z njegovimi prispevki. Iz tega izhaja, da nadaljnja obdelava takšnih podatkov, v smislu objave novinarskih vprašanj in odgovorov nanje na spletni strani Univerze na Primorskem, predstavlja obdelavo podatkov, ki niso varovani osebni podatki, zato se za takšno obdelavo določbe ZVOP-1 ne uporabljajo. Javna objava imena in priimka novinarja v povezavi z novinarskim vprašanjem, ki ga je zastavil Univerzi na Primorskem, in odgovorom na to vprašanje ne pomeni kršitve določb ZVOP-1 in posledično ne sodi v pristojnost Pooblaščenca.

Pooblaščenec pripominja, da je v primeru, če sta konkretno vprašanje in/ali odgovor na novinarsko vprašanje prosto dostopna informacija javnega značaja, celo zaželeno praksa, da se takšne informacije čim bolj ažurno posredujejo v svetovni splet.

O b r a z l o ž i t e v:

Pooblaščenec uvodoma poudarja, da ni pristojen svetovati, za kakšen način odnosov z javnostmi naj se določen subjekt odloči, saj je pristojen le za tisti del pravice do zasebnosti, ki se nanaša na varstvo osebnih podatkov in ga ureja 38. člen Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/1991 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju Ustava RS). Vaš primer se nanaša tudi na del širših pravic, katerih meje so začrtane v 35. (varstvo pravice zasebnosti in osebnostnih pravic) in 39. (svoboda izražanja) členu Ustave RS. Tehtanje med svobodo izražanja na eni strani in varstvom osebnostnih pravic domnevno prizadetih na drugi strani je v vsakem posameznem primeru pristojno opraviti sodišče. Da bi lažje razumeli pristojnosti Pooblaščenca, je v nadaljevanju pojasnjenih nekaj splošnih pojmov, kot jih določa ZVOP-1.

Poudariti je treba, da varstvo po ZVOP-1 in posebnih predpisih uživajo le tisti osebni podatki, ki jih lahko opredelimo kot t.i. varovane osebne podatke. Če so osebni podatki skladno s predpisi objavljeni (z osebno privolitvijo ali na podlagi zakona ali z vidika prevladujočega javnega interesa v okviru pravice do svobode

izražanja) na svetovnem spletu in v drugih javno dostopnih virih (tudi v medijih), potem ne predstavljajo več varovanih osebnih podatkov in je načeloma nadaljnja obdelava teh podatkov s strani tretjih oseb dopustna in za to ni potrebna še dodatna privolitev posameznika ali dodatna in izrecna podlaga v zakonu.

Upošteva je ureditev položaja novinarjev in avtorjev, ki niso novinarji, vendar objavljajo prispevke v množičnih medijih, ter naravo njihovega dela je treba ugotoviti, da se mora vsakdo, ki objavlja prispevke v množičnih medijih, zavedati, da bosta njegovo ime in priimek javno objavljena v povezavi z njegovimi prispevki.¹ Nadaljnja **obdelava takšnih podatkov, v smislu objave novinarskih vprašanj in odgovorov nanje na spletni strani Univerze na Primorskem, predstavlja torej obdelavo podatkov, ki niso varovani osebni podatki**, zato se za takšno obdelavo določbe ZVOP-1 ne uporabljajo. Iz navedenega izhaja, da javna objava imena in priimka novinarja v povezavi z novinarskim vprašanjem, ki ga je zastavil Univerzi na Primorskem, in odgovorom na to vprašanje ne pomeni kršitve določb ZVOP-1 in posledično ne sodi v pristojnost Pooblaščenca.

Kot že rečeno, pa se to mnenje nanaša zgolj na vidik varstva osebnih podatkov, ne pa tudi na širši vidik osebnostnih pravic, prav tako pa tudi ne na vidike svobode izražanja. Tehtanje med temi pravicami v vsakem posameznem primeru lahko opravi sodišče. Pooblaščenec na tem mestu le pripominja, da gre s strani Univerze na Primorskem za izvrševanje svobode izražanja iz 39. člena Ustave RS, ki lahko pretehta nad svobodo izražanja novinarja, ki vprašanje predstavlja, in nad širšim vidikom njegovih osebnostnih pravic. Prvi odstavek 39. člena Ustave RS določa, da je zagotovljena svoboda izražanja misli, govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema in širi vesti in mnenja. Svoboda izražanja je tako neposreden izraz posameznikove osebnosti v družbi, poleg tega pa konstitutivni temelj svobodne demokratične družbe. **Dejstva, kot jih navajate v dopisu (npr. da so informacije, ki jih posredujete nekaterim novinarjem, zlorabljene na način, da se delno ali celo sploh ne objavijo oz., da se namenoma napačno interpretirajo ali objavljajo iz konteksta, obenem pa se vaših utemeljenih zahtevkov za popravke ne objavlja), morda lahko tehtnico med svobodo izražanja Univerze na Primorskem na eni strani in svobodo izražanja novinarjev ter njihovimi osebnostnimi pravicami na drugi strani nagne na stran Univerze na Primorskem, saj slednja v takšni situaciji najverjetneje le na takšen način lahko javnosti predstavi svojo plat zgodbe, o kateri sicer poroča medij.**

Na koncu Pooblaščenec še pripominja, da je Univerza na Primorskem zavezana za posredovanje informacij javnega značaja. Pooblaščenec za dajanje mnenj s področja dostopa do informacij javnega značaja ni pristojen, saj je po ZDIJZ pritožbeni organ, zato na tem mestu le na splošno pojasnjuje, da **odgovor na vprašanje, ki ga pripravi Univerza na Primorskem, praviloma predstavlja informacijo javnega značaja**, kot je opredeljena v 4. členu Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 117/2006 – ZDavP-2 in 23/2014; v nadaljevanju ZDIJZ). V skladu s 5. členom ZDIJZ so informacije javnega značaja prosto dostopne vsakomur, razen v primeru, če se nanašajo na katero od izjem, opredeljenih v prvem odstavku 6. člena ZDIJZ. Kadar je to mogoče, je treba tudi v primeru obstoja izjem omogočiti prosilcu delni dostop – dostop do zahtevane informacije, na kateri organ prekrije dele, ki predstavljajo izjeme od prostega dostopa (7. člen ZDIJZ). Kljub temu je treba upoštevati tudi izjeme od izjem, določene v drugem in tretjem odstavku 6. člena ZDIJZ, na podlagi katerih mora organ ne glede na obstoj izjeme vseeno omogočiti dostop do informacije, če je javni interes glede razkritja močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije ali če gre za podatke o porabi javnih sredstev ali podatke, povezane z opravljanjem javne funkcije ali delovnega razmerja javnega uslužbenca.

Če je, glede na vse navedeno, konkretno vprašanje in/ali odgovor na novinarsko vprašanje prosto dostopna informacija javnega značaja, ju Univerza na Primorskem lahko javno objavi. **Čim bolj ažurno posredovanje informacij javnega značaja v svetovni splet je, skladno z 10. členom ZDIJZ, celo zaželena praksa organov, ki so zavezani za posredovanje informacij javnega značaja.**

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ. dipl. prav.,
Pooblaščenka

¹ Smiselno enako stališče je Pooblaščenec zavzel že v neobvezujočem mnenju št. 0712-399/2009/2, z dne 9. 9. 2009, ki se nahaja na spletni strani: [https://www.ip-rs.si/varstvo-osebni-podatkov/iskalnik-po-odlocbah-in-mnenjih/odlocbe-in-mnenja-varstvo-osebni-podatkov/?tx_jzvopdecisions_pi1\[showUId\]=1743&tx_jzvopdecisions_pi1\[highlightWord\]=n%C4%8Dr&cHash=266b03cce14a87d12be73717db405f0d](https://www.ip-rs.si/varstvo-osebni-podatkov/iskalnik-po-odlocbah-in-mnenjih/odlocbe-in-mnenja-varstvo-osebni-podatkov/?tx_jzvopdecisions_pi1[showUId]=1743&tx_jzvopdecisions_pi1[highlightWord]=n%C4%8Dr&cHash=266b03cce14a87d12be73717db405f0d).

Vročiti:

- Mirella Baruca, Samostojna svetovalka za odnose z javnostmi, Univerza na Primorskem - po elektronski pošti na naslov: mirella.baruca@upr.si;
- arhiv, tu.

